

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

**Батир Ю.Г.,
Лопатченко І.М.,
Помаза-Пономаренко А.Л.,
Хмиров І.М.,
Хмирова А.О.**

**ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ В
УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

Харків – 2021

УДК 351: 316.775

*Монографію розглянуто та рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол № 7 від 18.03.2021 р.*

Авторський колектив:

Батир Ю.Г., к.е.н., доц. (вступ, підрозділи 1.1-1.2, 1.4, розділ 2);
Лопатченко І.М., к.держ.упр. (розділ 3, підрозділи 4.1-4.3); *Помаза-Пономаренко А.Л.*,
д.держ.упр., с.д. (вступ, підрозділи 1.3 і 4.2, висновки); *Хмиров І.М.*, д.держ.упр., доц.
(підрозділ 4.5); *Хмирова А.О.*, к.держ.упр. (підрозділ 4.4).

Рецензенти:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – доктор наук з державного управління,
доцент, директор Центру організації наукової роботи та інновацій в
освітньому процесі, завідувач кафедри публічного адміністрування
Міжрегіональної Академії управління персоналом;

Крутий Олена Миколаївна – доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри політології та філософії Харківського регіонального інституту
державного управління Національної академії державного управління при
Президентіві України;

Майстро Сергій Вікторович – доктор наук з державного управління,
професор, завідувач кафедри публічного адміністрування у сфері цивільного
захисту навчально-науково-виробничого центру Національного університету
цивільного захисту України.

**Державна політика сталого розвитку в умовах європейської інтеграції
України / Укладачі: Батир Ю.Г., Лопатченко І.М.,
Помаза-Пономаренко А.Л., Хмиров І.М., Хмирова А.О. – Харків: НУЦЗУ,
2021. – 226 с.**

У монографії вирішено актуальну наукову проблему та надано практичні
рекомендації щодо підвищення результативності державної політики сталого
розвитку України з урахуванням вимог часу та суспільства. Розглянуто питання
щодо формування глобальних фінансово-економічних, інституціональних,
технологічних та інших трендів у межах цієї політики в Україні й ЄС.

Визначені науково-теоретичні засади сталого розвитку України та її регіонів.
При цьому проведено якісне дослідження семіотичних кодів у сфері державної
політики стабільного розвитку України та її регіонів.

Окреслено напрямки використання кадрового потенціалу та медійних
технологій у контексті забезпечення сталого розвитку України та її євроінтеграції.

Табл. 7. Іл. 7. Бібліогр. 103 назв.

© Батир Ю.Г., Лопатченко І.М.,
Помаза-Пономаренко А.Л.,
Хмиров І.М., Хмирова А.О.
© НУЦЗ України, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
Розділ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	9
1.1. Методи, інструменти та форми державної політики сталого розвитку.....	9
1.2. Механізми та принципи державної політики розвитку економіки.....	21
1.3. Семіотичні коди та стигматизація у сфері державної політики сталого розвитку України або як громадськість її легітимізує під час виборчого процесу (за матеріалами якісного дослідження).....	35
1.4. Досвід державної політики сталого розвитку в державах Європейського Союзу.....	49
Розділ 2. МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ФАКТОРИ ТА СКЛАДОВІ.....	64
2.1. Вплив глобальних фінансово-економічних і технологічних трендів на сталий розвиток України.....	64
2.2. Сталий розвиток як умова забезпечення добробуту суспільства та конкурентоспроможності держави.....	70
2.3. Сталий розвиток і соціально-демографічна криза.....	77
2.4. Механізми формування та реалізації державної політики сталого розвитку України.....	81
2.5. Фінансово-економічне забезпечення сталого розвитку України....	88
2.6. Напрями вдосконалення Стратегії сталого розвитку України в умовах пандемії.....	93
Розділ 3. ДЕРЖАВНА КАДРОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	105

3.1. Сталий розвиток і система управління кадрами.....	105
3.2. Формування та реалізація кадрової політики в Україні.....	114
3.3. Інформаційно-правові аспекти регулювання кадрової політики в органах публічного управління.....	133
3.4. Правовий статус кадрового підрозділу органу публічного управління та його інформаційна діяльність.....	148
Розділ 4. СУЧАСНІ МЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	163
4.1. Соціальна журналістика та реклама як атрибут державної інформаційної політики.....	163
4.2. Використання соціальних мереж як важливого елемента державної політики сталого розвитку в розрізі комунікації державних структур із громадськістю.....	170
4.3. Використання он-лайн освіти державними службовцями як елемента розвитку державної політики сталого розвитку.....	177
4.4. Система інформаційного забезпечення кадрової політики в органах публічного управління	184
4.5. Психологічні аспекти управління в умовах забезпечення сталого розвитку України та її європейської інтеграції.....	191
ВИСНОВКИ.....	212
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	215

ВСТУП

У сучасних умовах відновився інтерес у галузі фундаментальної та прикладної науки «Публічне управління та адміністрування», зокрема до проблем забезпечення сталого розвитку, у т. ч. на міжнародному рівні. Так, на міжнародній конференції «Ріо +20» визначено проблемні питання активізації впливу факторів, що заважають такому розвитку, і вперше акцентовано на необхідності повсюдного впровадження управління його викликами, ризиками та загрозами.

Аспекти, пов'язані із забезпеченням сталого розвитку України, визначені в низці її стратегічних документів (Стратегії сталого розвитку України до 2030 року, Цілях сталого розвитку, що ухвалені на період до 2030 року (Ціль 2.11 і 3), Стратегії національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни» (п. 5 Розділу I) та ін. [65]). Проте сучасні процеси, які відбуваються в зовнішньому й внутрішньому середовищі, що відзначаються ризикогенністю, сприяють посиленню диспропорцій і суперечностей у розвитку України та її регіонів, зокрема збільшенню їх диференціації за показниками ВВП і ВРП, міграції, безробіття тощо. Крім того, складності ситуації додає недосконалість вітчизняного організаційно-правового забезпечення процесу оцінювання результатів державної політики сталого розвитку України та її регіонів й ідентифікації ризиків їхнього соціально-економічного розвитку, а також недостатнє використання при цьому наукових підходів щодо застосування антикризового управління.

Сучасний світ розвивається не лінійно, тому в Україні немає двадцяти років на те, аби наздогнати Республіку Польщу як регіонального лідера у питаннях соціально-економічного розвитку в Центральній і Східній Європі. Більше того, немає двохсот років для того, щоб досягнути успіхів США чи Японії у сталому розвитку. Бо ж за час цього «наздоганяння» зазначені країни все одно виявляться попереду нашої держави ще на десятки років [32]. Разом із тим в Україні є унікальна можливість проаналізувати досвід інших

країн, і не втрачати дорогоцінний час на проторування важкого, але відмінного шляху розвитку, який уже був свого часу пройдений іншими розвиненими державами. Варто взяти їхнє сучасне інтелектуальне надбання за точку відліку [там само].

Різним науково-методологічним аспектам державної політики сталого розвитку присвячені роботи багатьох учених О. Амоші, Г. Атаманчука, В. Бакуменка, С. Белая, С. Білої, О. Борисенко, В. Бульби, І. Валентюк, З. Варналія, З. Герасимчук, Л. Гринів, А. Дегтяра, І. Дегтярьової, Л. Дідківської, С. Домбровської, В. Ковальчук, О. Коротич, О. Крутій, В. Кухар, М. Латиніна, О. Лебединської, Е. Лібанової, С. Майстра, Л. Мельник, Н. Нижник, Г. Одінцової, І. Семенець-Орлової, О. Сидорчук, В. Садкового, М. Хвесика, Є. Хлобистова та ін.

Фундаментальні теоретичні аспекти концепції сталого розвитку (стратегії, моделі, принципи) висвітлено в наукових працях відомих зарубіжних учених, зокрема Ден. і Дон. Медоуз, Й. Рандерс, Г. Дейлі, В. Беренс, Г. Одум, У. Росту та ін.

Разом із тим потребують комплексного дослідження проблемні питання щодо здійснення моніторингу та комплексної оцінки можливостей і ризиків сталого розвитку України та її регіонів. Крім того, потребують визначення семіотичні коди державної політики сталого розвитку, тренди його забезпечення, особливості застосування у цьому контексті медійних технологій, формування кадрового потенціалу тощо. Оскільки наявна потреба в проведенні досліджень механізмів державної політики сталого розвитку регіонів в умовах невизначеності та пандемії, що передбачає зниження або нейтралізацію негативної дії загроз такому розвитку. Усе це й визначає актуальність теми даного монографічного дослідження.

Мета й завдання дослідження. *Метою* монографічної роботи є вирішення актуальної наукової проблеми та надання практичних рекомендацій щодо підвищення результативності державної політики сталого розвитку України з урахуванням вимог часу та суспільства.

Для досягнення цієї мети поставлено такі *завдання*:

- систематизувати й уточнити концептуальні засади забезпечення сталого економічного розвитку;
- дослідити механізми формування та реалізації державної політики сталого розвитку України;
- визначити особливості реалізації державної кадрової політики України в умовах євроінтеграції та забезпечення сталого розвитку;
- окреслити напрямки використання медійних технологій у контексті забезпечення сталого розвитку України та її євроінтеграції.

Наукова новизна монографічної роботи й отриманих результатів полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні та розробленні практичних рекомендацій щодо вдосконалення державної політики сталого розвитку України.

При цьому *оригінальність проведеного дослідження* передбачає таке:

- 1) визначення глобальних фінансово-економічних, інституціональних, технологічних та інших трендів у межах державної політики сталого розвитку в Україні й ЄС; 2) обґрунтування важливості оновлення Стратегії сталого розвитку України до 2030 року з позиції цих трендів; 3) якісне дослідження семіотичних кодів у сфері державної політики стабільного розвитку України, визначених на прикладі проведення виборчого процесу; 4) окреслення напрямків використання медійних технологій у контексті забезпечення сталого розвитку України та її євроінтеграції, що ускладнюється через поширення вірусних та інфекційних хвороб. Підґрунтя авторських пропозицій становить напрацьований вітчизняний і закордонний досвід стратегізації сталого розвитку.

Запропоновані в монографії положення використані Громадською організацією «Центр інноваційних технологій управління», зокрема під час формування досвіду громадянського суспільства щодо його залучення до розробки програм сталого розвитку регіонів.

Теоретичні положення монографії щодо забезпечення сталого розвитку

застосовані під час проведення лекцій і практичних занять із навчальних дисциплін за програмою підготовки магістрів публічного управління й адміністрування в Національному університеті цивільного захисту України.

Монографія складається зі вступу, 4 розділів, загальних висновків, а також списку використаних джерел. Вона буде корисною для наукових співробітників, викладачів, аспірантів (ад'юнктів), докторантів, здобувачів вищої освіти, а також практичних працівників, які досліджують питання виваженого формування та дієвої реалізації державної політики сталого розвитку України в умовах євроінтеграції.